

Uit de stal van Bosch

Jheronimus Bosch en de Aanbidding der Koningen



Persbericht

Opnieuw schilderij van Jheronimus Bosch naar Het Noordbrabants Museum in 's-Hertogenbosch

Op 1 december 2018 opent in Het Noordbrabants Museum in 's-Hertogenbosch de expositie *Uit de Stal van Bosch. Jheronimus Bosch en de Aanbidding der Koningen*. Slechts enkele jaren na de succesvolle tentoonstelling *Jheronimus Bosch - Visioenen van een genie* (voorjaar 2016) brengt het museum opnieuw een eigenhandig werk van de wereldberoemde Bossche kunstenaar terug naar 's-Hertogenbosch, de stad waar hij woonde, werkte en in 1516 overleed. Het bruikleen is bijzonder: wereldwijd zijn er nog slechts zo'n vijftig originele schilderijen van Bosch bewaard.

"Na het geweldige succes van de Boschexpositie in 2016 hebben we ons voorgenomen het onderzoek naar Bosch voort te zetten en met regelmaat werk van Jheronimus Bosch terug te brengen naar zijn geboortestad 's-Hertogenbosch. Er valt nog zoveel te onderzoeken en te ontdekken over Bosch en zijn atelier. De expositie 'Uit de stal van Bosch' is de eerste van een reeks waarin we aan de hand van eigenhandig werk de invloed van de meester op zijn leerlingen en navolgers laten zien." - Charles de Mooij, directeur Het Noordbrabants Museum

Aanbidding der Koningen

Het schilderij dat in december naar Den Bosch komt, is *De Aanbidding der Koningen* uit The Metropolitan Museum of Art in New York. Afgebeeld zijn de drie koningen die hulde brengen aan het Christuskind op de schoot van Maria. Ondanks dat dit vroege werk van Jheronimus Bosch vrij klassiek is van opzet, bevat het een aantal typisch Bosschiaanse elementen, zoals het gezicht van Christus, de kleine figuren in de achtergrond en een uil, de vogel die steeds weer opduikt in de schilderijen van Bosch.

Driekoningen

Het thema van de tentoonstelling is Driekoningen, een feest dat in de late middeleeuwen buitengewoon populair was in de beeldende kunst. Dat leverde een groot aantal feestelijke voorstellingen op, vol exotische figuren in uitbundige kledij en met rijke attributen. Ook Jheronimus Bosch verbeeldde het thema verschillende keren. Twee van die eigenhandige schilderijen zijn bewaard gebleven. Een bevindt zich in de collectie van The Metropolitan Museum of Art (New York) en het andere in het Museo del Prado (Madrid). Beide schilderijen werden al vroeg gekopieerd en geïmiteerd, en dus gewaardeerd. De expositie *Uit de Stal van Bosch – Jheronimus Bosch en de Aanbidding der Koningen* besteedt uitgebreid aandacht aan die navolging.

Uit de stal van Bosch

De vroege waardering uit Bosch' eigen tijd is opmerkelijk. Met meer dan 30 bewaard gebleven vroege kopieën is de interpretatie van Bosch een van de populairste composities uit de laatmiddeleeuwse Nederlanden. Het Bosch Research and Conservation Project, dat sinds 2010 onderzoek doet naar het werk van Bosch en zijn werkplaats, heeft een aantal van deze kopieën nauwkeurig onderzocht. Dit leidde tot een aantal verrassende

nieuwe inzichten. De expositie *Uit de Stal van Bosch – Jheronimus Bosch en de Aanbidding der Koningen* besteedt uitgebreid aandacht aan die navolging.

De expositie toont naast het eigenhandige werk van Bosch uit New York ook werken van navolgers uit de collecties van The National Trust in Engeland (Petworth House en Upton House). Ook zijn schilderijen en prenten te zien van tijdgenoten als Jacob Cornelisz van Oostsanen, Martin Schongauer en Lucas van Leyden, waardoor de bezoeker wordt meegenomen in het verhaal van de Driekoningen.

Bosch in Het Noordbrabants Museum

Jheronimus Bosch geldt, naast Vincent van Gogh en Jan Sluijters, als een van de kernkunstenaars van het museum. Hoewel Het Noordbrabants Museum geen origineel werk van Bosch in bezit heeft, wordt met regelmaat aandacht besteed aan de kunstenaar en zijn artistieke nalatenschap. Zo toont het museum in zijn vaste presentatie van de eigen collectie schilderijen van navolgers van Bosch en worden regelmatig tentoonstellingen geprogrammeerd van hedendaagse kunstenaars die geïnspireerd blijken door het Bossche genie. De tentoonstelling *Uit de stal van Bosch* is de eerste in een reeks kleinschalige en intieme exposities over Jheronimus Bosch en zijn invloed die het museum de komende jaren gaat organiseren.

Onderzoek naar Bosch

Het in 2010 gestarte Bosch Research and Conservation Project (BRCP) is het meest omvangrijke onderzoeksproject naar Jheronimus Bosch ooit. Het huidige onderzoek (BRCP II) is een voortzetting van dit inmiddels internationaal befaamde project. In BRCP II staat het onderzoek naar de werkplaats van Bosch en zijn navolgers centraal. Het onderzoek wordt ook nu weer uitgevoerd onder leiding van prof. dr. A.M. Koldeweij en dr. M. IJssink, verbonden aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Beiden zijn als gastconservatoren betrokken bij de totstandkoming van de tentoonstelling.

Over de kunstenaar

Jheronimus Bosch ('s-Hertogenbosch ca. 1450-1516) is de belangrijkste Nederlandse laatmiddeleeuwse schilder. Bosch verbeeldde de grote thema's van zijn tijd: verleiding, zonde en rekenschap. De tentoonstelling *Jheronimus Bosch - Visioenen van een genie* die bij gelegenheid van zijn 500^{ste} sterfjaar in 2016 te zien was in Het Noordbrabants Museum, werd door de Britse krant The Guardian omschreven als 'een van de belangrijkste tentoonstellingen van de eeuw' en trok in drie maanden tijd ruim 421.700 bezoekers, afkomstig uit 81 landen.

Publicatie

Bij de tentoonstelling *Uit de stal van Bosch* verschijnt een aantrekkelijke catalogus, een [uitgave van Uitgeverij Wbooks](#) te Zwolle, geschreven door de Bosch-experts Jos Koldeweij, Matthijs IJssink en Ron Spronk (Queen's University, Kingston, Ontario en Radboud Universiteit Nijmegen).

Bezoekinformatie

Het Noordbrabants Museum
Verwersstraat 41, 's-Hertogenbosch
T +31 (0)73 – 6 877 877
hnbm.nl

Geopend dinsdag tot en met zondag van 11 tot 17 uur.

Gesloten op maandag (m.u.v. feestdagen), Eerste Kerstdag, Nieuwjaarsdag, Carnaval en Koningsdag

Online tickets verkrijgbaar via tickets.hnbm.nl

Volwassenen: € 12,- (vanaf 1 januari 2019: €15,-)

Museumkaart, BankGiro Loterij VIP-kaart, Vereniging Rembrandt en ICOM: gratis

Kinderen 4 t/m 17 jaar: gratis

NOOT VOOR DE REDACTIE

Voor vragen en interviewverzoeken:

Het Noordbrabants Museum, afdeling Communicatie en Marketing

Neeltje van Gool, T +31 (0)73-6877 815 of pers@hnbm.nl

Voor beeldmateriaal in hoge resolutie: hnbm.nl/uitdestalvanbosch